

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 2912
Tarih: 21.12.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Şüpheli asker ölümlerinin araştırılması, bu ölümlerin tekrar yaşanmaması için gerekli tedbirlerin alınması ve yaşanmış olan ölümler ile ilgili tanıkların objektif bir süreçle dinlenebilmesi olanağını yaratacak mekanizmaların kurulabilmesi için Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Ayla Akat Ata

Batman Milletvekili

GEREKÇE

Tarafımızca Savunma Bakanlığı'na verilen 7/10966 esas numaralı önergeye, 05.02.2013 tarihinde Savunma Bakanı tarafından verilen cevapta, TSK'da son 10 yılda intihar eden personel sayısı 965 kişi olarak belirtilmiştir. Bunun yanında, verilen cevapta zorunlu askerlik hizmetinin kaldırılması hususunda bir çalışmalarının bulunmadığı da dile getirilmiştir. Son dönemlerde önemli bir gündem maddesi haline gelen, fakat buna rağmen konuyla ilgili herhangi bir düzenleme veya araştırmanın yapılmadığı şüpheli asker ölümlerinin artarak devam edeceğinin öngörülmesi kaçınılmazdır. Şüpheli ölümler insanların temel haklarına açık bir saldırı halidir ve bu konuda gerekli kurumların yetersiz çalışmaları ölümleri meşrulaştırmaya zemin oluşturmaktadır.

Türkiye'de şüpheli bir biçimde gerçekleşen asker ölümleri ile ilgili çeşitli insan hakları kurumları tarafından kamuoyuna açıklanan sebepler bulunmaktadır. İlk sebeplerden biri Türkiye'de vicdani ret hakkının tanınmamış olmasıdır. Türkiye'de askerlik zorunludur ve 20 yaşına gelen genç erkeklerin askere gitmek dışında herhangi bir seçim şansı bulunmamaktadır.

Vicdani retçi olduğu için Askeri Mahkemece hapse mahkum edilen ve 25 Ekim 2005 yılında ihtiyat-i tedbir amacıyla AİHM'ye başvuran Halil Savda, dava sonucunda haklı bulunmuştur. Savda tarafından açılan davada Türkiye'nin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin; insanlık dışı muamelenin önlenmesi, vicdan özgürlüğü ve adil yargılanmayla ilgili maddelerini ihlal ettiğine hükmedilmiştir. Vicdani reddini açıklayan kişilerin askeri mahkemeler önünde

yargılanmasının da Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin adil yargılanmayla ilgili maddesine aykırı olduğuna hüküm kılan AIHM, Türkiye'yi 2 bin Euro manevi tazminat ve bin 975 Euro mahkeme masrafı ödemekle cezalandırmıştır.

AIHM Büyük Dairesi'nin 7 Temmuz 2011 günlü Bayatyan/Ermenistan davasında (Başvuru No: 23459/03) vicdani ret hakkı açık olarak tanınmış, bu hakkın sözleşmenin 9. maddesi kapsamında Avrupa Konseyi'ne üye ülkelerin tamamında uyulması gereken bir hak olduğu açıkça ifade edilmiştir. Nitekim Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi bu hakkı tanımayan Türkiye'ye defalarca uyarıda bulunmuştur.

Bunun yanında Türkiye'de nefret suçları düzenlenmemiştir. Özellikle askeri bölgelerde, etnik veya dini kimliğinden, mezhebinden veya siyasi ve felsefi görüşünden kaynaklı olarak ayrımcılığa maruz kalan askerlerin yaşam hakkı ihlali ile karşı karşıya olduğu gerçeği bilinmektedir. Keza askerdeyken intihar ettiği veya şüpheli bir biçimde öldüğü belirtilen askerlerin önemli bir kısmının Alevi veya Kürt olması bu gerçeği doğrular niteliktedir. Bu ölümlerin sorumlularının, katillerinin araştırılması için herhangi bir girişimde bulunulmaması da ölümlerin meşruiyet kazanması için zemin hazırlamıştır.

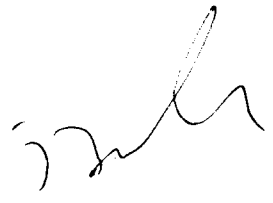
Batman nüfusuna kayıtlı ve Ardahan'ın Damal ilçesinde askerlik görevini yapmakta iken, ailesine intihar ettiği söylenen Mahsun Adlığ (20) adlı askerin babası Mehmet Mirza Adlığ oğlunun öldürüldüğünü belirterek, "Oğlum intihar edecek bir kişi değildi, bilinçli ve inançlı bir insandı. Benim oğlum intihar etmedi oğlumu öldürdüler" demiştir.

Yine Batman nüfusuna kayıtlı ve Muş'un Hasköy İlçe Jandarma Komutanlığı'nda askerlik görevini yapmakta olan Er Abdurrahman Çiftçi'nin, dört askeri vurduktan sonra intihar ettiği ileri sürülmüş ve olayın askerler arasında başlayan tartışmanın ardından çıkan kavgada Çiftçi'nin silahla dört askeri yaraladıktan sonra başına ateş ederek intihar etmesi üzerine gerçekleştiği iddia edilmiştir. Askerliğinin bitmesine üç buçuk ay kalan Çiftçi, ağır yaralı olarak kaldırıldığı Hasköy Devlet Hastanesi'nde yaşamını yitirmiştir.

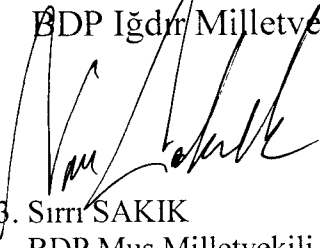
Bu olaylar bağlamında, şüpheli asker ölümlerinin araştırılması, bu ölümlerin tekrar yaşanmaması için gerekli tedbirlerin alınması ve yaşanmış olan ölümler ile ilgili tanıkların objektif bir süreçle dinlenebilmesi olanağını yaratacak mekanizmaların kurulabilmesi için Meclis Araştırması açılmasını talep ediyoruz.

1. Pervin BULDAN
BDP Iğdır Milletvekili

2. İdris BALUKEN
BDP Bingöl Milletvekili

3. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

4. Murat BOZLAK
BDP Adana Milletvekili

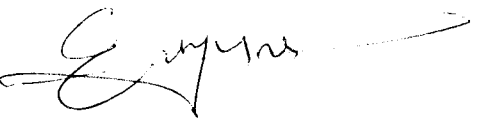
5. Halil AKSOY
BDP Ağrı Milletvekili

7. Hasip KAPLAN
BDP Şırnak Milletvekili

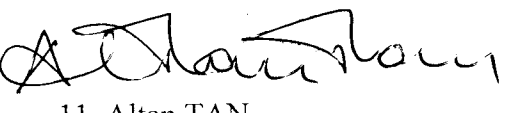
8. Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
BDP Bitlis Milletvekili

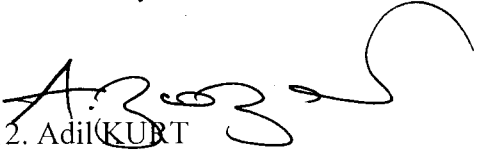
9. Emine AYNA
BDP Diyarbakır Milletvekili

10. Nursel AYDOĞAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

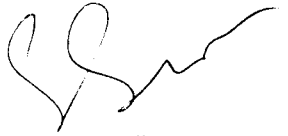
11. Altan TAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

12. Adil KURT
BDP Hakkari milletvekili

13. Esat CANAN
BDP Hakkari milletvekili

14. Sırrı Süreyya ÖNDER
BDP İstanbul Milletvekili

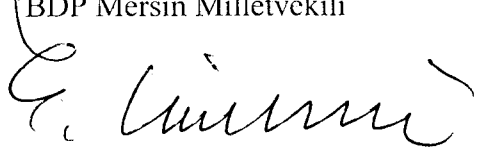
15. Sebahat TUNCEL
BDP İstanbul Milletvekili

16. Mülkiye BİRTANE
BDP Kars milletvekili

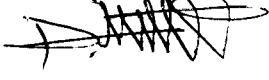

17. Erol DORA
BDP Mardin milletvekili

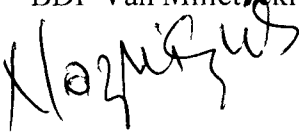

18. Ertuğrul KÜRKÇÜ
BDP Mersin Milletvekili

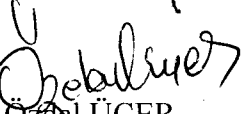
19. Demir ÇELİK
BDP Muş Milletvekili

21. Nazmi GÜR
BDP Van Milletvekili

20. İbrahim BİNİCİ
BDP Şanlıurfa Milletvekili

22. Özdal ÜÇER
BDP Van Milletvekili

